

Referat

Møde i Kontaktudvalget for bygge- og boligstatistik

- Sted og tid* Danmarks Statistik
11. juni 2018, kl. 14, Mødelokale Skak-Nielsen (vær. 3338)
- Deltagere* Martin Rasmussen (MRA), Energistyrelsen
Frederik I. Pedersen (FIP), 3F
Michael Harboe Møller (MHM), Boligøkonomisk Videncenter
Morten Biering (MBI), Landsbyggefonden
Dorte Holm (DOH), SKAT
Dorte Grinderslev (DOG), De økonomiske Råds Sekretariat
Morten Birch Biede (MBB), Økonomi- og Indenrigsministeriet
Bo Sandberg (BOS), Dansk Byggeri
Lasse Hounsgaard (LHO), SMV, Danmark
Tina Saaby Hvolbø (TSH), Danmarks Nationalbank
Anders Gade Jeppesen (AGJ), Boligselskabernes Landsforening
Morten Biering (MOB), Landsbyggefonden
Sidse Buch (SBU), BAT-kartellet
Finn Jensen (FJE) (formand), Danmarks Statistik
Carsten Zornig (CZO), Danmarks Statistik
Steen Eiberg Jørgensen (SEJ), Danmarks Statistik
Christian Gysting (CGY), Danmarks Statistik
Majbrit Holst (MBJ), Danmarks Statistik
Paul Lubson (PAL), Danmarks Statistik
Erik Slentø (ESL), Danmarks Statistik
Erik Nielsen (ENI), (sekretær), Danmarks Statistik
Jacob Christian Solander (JCS), Danmarks Statistik
Maria Rønde Holm (MDH), Danmarks Statistik
- Afbud* Louise Aggerstrøm Hansen (LAH), Danske Bank
Michael Meineche (MIM), DI
Annika Klintefelt (AKF), Danmarks Statistik
Daniel Fryer Gustafsson (DFG), Danmarks Statistik
Martin Ausker (MAU), Danmarks Statistik
Cajsa Mølskov (CMS), Danmarks Statistik
Lars Misser (LMI), SKAT
Heidi Mie Hammer (HMH), Trafik- og Byggestyrelsen
Curt Liliengreen (CLI), Boligøkonomisk Videncenter
Lars Magnus Christensen (LMC), SMV, Danmark
Bjarke Skjødt (BJS), SKAT
Michael Meinecke (MME), DI
Erik Bjørsted (ERB), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Mette Skak-Nielsen (MSN), Økonomi- og Indenrigsministeriet
Martin Ino Hansen (MIH), Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Rasmus Larsen (RLA), Tekniq
Jakob Henrik Holmgaard (JHO), Danmarks Statistik
Sigrid Krogstrup Jensen (SIJ), Danmarks Statistik

Dagsorden 1. Velkommen

- Bemærkninger til dagsordenen
- Meddelelser:
 - Ny lov om Danmarks Statistik
 - Ny emnestruktur
 - ICE
 - Nyt adresseregister (DAR 1.0) sat i drift

2. Godkendelse af referat

- Vedlagt

Godkendte referater kan også findes på DSTs hjemmeside:

- <http://www.dst.dk/da/OmDS/organisation/Brugerudvalg/kontakt-udvalg-for-bygge-og-boligstatistik>

3. Brugerne

- Jacob Solander: Interaktive kort
- Maria R. Holm: Energidata i Danmarks Statistik, hvilke og hvad kan de bruges til?
- Christian Gysting: Kort status vedr. produktivitet, se NYT, nr. 178, 7. maj 2018

4. Bygge- og boligstatistikker

Seneste resultater:

- Byggevirkomheden: Offentliggjort 30. maj 2018, Erik Nielsen: Usikre tal
- Produktionsindeks for bygge- og anlægssektoren: Månedlige offentliggørelser, Erik Nielsen: Nyt basisår fra 2018
- Konjunkturbarometer for Bygge- og anlægssektoren: Offentliggjort 30. maj 2018, Erik Slentø: Mangel på arbejdskraft
- Bygningsopgørelsen: Offentliggjort 9. marts 2018, Paul Lubson/Erik Nielsen: Problem med statuskoder/livscyklus
- Byggebeskæftigelsen: Offentliggjort 12. april 2018, Paul Lubson: Nye tabeller for omsætningstal, fordelt på aktiviteter
- Boligopgørelsen: Offentliggjort 25. maj 2018, (Annika Klintefelt) – dette punkt behandles sammen med Bygningsopgørelsen

5. Udvikling

Igangværende udviklingsaktiviteter:

- Analyse af estimationsmodellen: (Erik Nielsen)
- Projekt: Bygningsbalancen: (Erik Nielsen)

Planlagte udviklingsaktiviteter:

- Projekt: Status på at etablere en kobling mellem økonomisk aktivitet, udtrykt ved brancher, og bygningsbestanden i Danmark?

6. Eventuelt

7. Opsamling og næste møde

Mulige emner:

- Erik Nielsen: Analyse af den ny estimationsmodel i byggevirksomheden (senere)
- Grunddataprogrammet, herunder bl.a. de fremtidige relationer mellem BBR og hhv. DAR, CPR, CVR og DAGI (= de administrative landinddelinger) – interesse?
- Ønsker?

1. *Velkommen* FJE bød velkommen. Han konstaterede, at der ikke var nogen bemærkninger til det fremsendte forslag til dagsorden. Han foreslog, at punktet vedr. Byggevirksomheden blev rykket frem til efter punkt 2, da BOS skulle gå tidligt. Det blev vedtaget.

Meddelelser:

- FJE startede med at sige, at dette var hans sidste møde i Kontaktudvalget, da han går på pension 1. juli. Han præsenterede sin afløser, Carsten Zornig, der deltog i mødet
- FJE kunne fortælle, at Danmark er blevet nummer 1 i verden på den hitliste, som Open Data Watch producerer om, hvor tilgængelige, åbne og dækkende en række vigtige datasæt er hos de forskellige landes statistikbureauer. Rigsstatistikeren var veltilfreds
- Den ny lov om Danmarks Statistik er blevet vedtaget og træder i kraft 1. juli 2018. Styrelsen skifter navn til bestyrelsen og udvider fra 6 til 7 medlemmer. Danmarks Statistik udgangspunkt var mere ambitiøst end den vedtagne lov, især hjemlen til indsamling af data burde være mere "up to date"
- Ny emnestruktur. Brugere har tilkendegivet, at den nuværende emnestruktur er vanskelig at anvende. JCS fortalte, at Danmarks Statistiks Formidlingscenter har fået nogle ressourcer til en forundersøgelse mhp. at udvikle den nuværende emnestruktur, fx med flere emner. FIP mente, at forslaget burde testes blandt nogle brugere. JCS svarede, at det vil de gøre – og gør det allerede
- ICE. FJE fortalte, at Danmarks Statistik har fået opgaven at indsamle informationer til brug for værdisætningen af erhvervsejendomme. Der anvendes 7 datakilder, herunder oplysninger fra Finanstilsynet, Landsbyggefonden og Bygningsstyrelsen. Den store udfordring er at få de forskellige kilder harmoniseret. Arbejdet forventes færdig ultimo 2018. ICE vil anvende disse data til at udvikle normtal til brug for vurdering af erhvervsejendomsbeskatning
- DAR. SEJ fortalte, at adresser tidligere lå i BBR. Nu blev alle adresser samlet i Danmarks Adresse Register (DAR), som alle offentlige instanser skal anvende. Danmarks Statistik har arbejdet på at få implementeret DAR i vores systemer, men er ikke helt på plads endnu. Desuden har DAR kun adresser tilbage til 2014, hvor Danmarks Statistik ønsker at gå tilbage til 2010

2. *Godkendelse af referat* Referatet fra sidste møde blev godkendt uden kommentarer.

Godkendte referater kan også findes på DST's hjemmeside:

- <https://www.dst.dk/da/OmDS/organisation/Brugerudvalg/kontaktudvalg-for-bygge-og-boligstatistik>

Flyttet dagsordenspunkt:
Byggevirksomheden

ENI startede med at sige, at der har været en del kritik af de offentliggjorte tal for byggevirksomheden, 1. kvartal 2018, især fra Dansk Byggeri. Danmarks Statistik havde forventet kritikken – og er langt hen ad vejen enig, bl.a. har den nye version af BBR resulteret en række databrud, nødvendige ændringer og store forsinkelser i kommunernes indberetninger af byggesager. Danmarks Statistik erkender, at disse forhold har resulteret i store revisioner af tidligere offentliggjorte tal, og at især det tilladte og påbegyndte byggeri for de seneste kvartaler ligger lavt (og vil blive revideret op ved kommende offentliggørelser).

Danmarks Statistik er dog af den opfattelse, at den (berettigede) kritik burde også rettes andre steder hen.

ENI pegede på en række forhold, der ligger til grund for de usikre tal:

- Forsinkelser: Danmarks Statistik har endnu ikke et klart billede af omfanget af forsinkelser i kommunernes indberetninger til BBR efter indførelsen af den nye version af BBR. En opgørelse af forsinkelsesomfanget, dvs. hvor meget er tallet steget ift. den første indberetning, viser markante forsinkelser, især for det påbegyndte boligbyggeri, hvor der i perioden fra 4. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er tale om forøgelser på over 200 % i forhold til de først indberettede tal - med 3. kvartal 2015 som højdespringer med 314 %
- Genindførelsen af muligheden for at indberette forventede antal boliger i byggesager, der dog først kom med medio 2018 har givet flere tilladte og påbegyndte boliger. En "systemopfordring" til at udfylde feltet forventes at give flere indberetninger af tilladte og påbegyndte boliger end tidligere
- En nødvendig ændret dubletsøgning (en anvendt variabel er fjernet) har betydet, at færre dubletter fjernes og giver dermed flere boliger og mere etageareal – også tilbage! Det vurderes, at der er tale om ca. 2 pct. flere boliger og ca. 1 pct. mere samlet etageareal
- Ændret tidsafgrænsning af "midlertidige bygninger": Tidligere blev byggesagen slettet bare der stod en udløbsdato. Nu skal udløbsdatoen være efter kørselstidspunktet, hvilket har resulteret i at færre slettes og dermed flere boliger og mere etageareal
- Småbygninger: Lovændring for småbygninger under 50 m² – skal ikke længere søge byggetilladelse, men nu kun registreres i BBR. De hentes nu i stamoplysningerne, og der laves en fiktiv byggesag på dem. Det giver flere kvadratmeter for småbygninger
- Ændring i medtagne boligtyper: 1) Boliger i døgninstitutioner medtages (giver flere boliger), 2) Boliger i sommerhuse medtages kun, hvis der er en dispensation for helårsbeboelse (giver færre boliger) – slutresultat: lidt flere boliger

Vurderingen er, at det primært er tilladt og påbegyndt byggeri, der virker lave. Det fuldførte byggeri ser mere fornuftigt ud. Danmarks Statistik har forsøgt at finde forklaringer på dette. ENI anbefalede, at der i lignende situationer gennemføres en periode med parallelkørsel, så en ny version kan testes mod den gamle.

DOH tilføjede, at den ikke har været muligt, da BBR ændringen også betød et leverandørskift. En overlappende periode ville have betydet dobbeltarbejde i kommunerne

Efter flere samtaler med en række kommuner, kunne ENI pege på en række udfordringer for kommunerne, der kunne forklare ovenstående:

1. Tidspres: Kommunerne er også udfordret af den nye version af BBR og den store byggeaktivitet
2. Kommunale besparelser: Øget krav om prioriteringer i kommunerne, betyder ofte nedprioriteringer af BBR. Desuden er der slækket på opfølgningen af det påbegyndte byggeri, primært mhp. at få en påbegyndelsesdato (DOH tilføjede, at der var givet penge til kommunerne mhp. at opprioritere BBR)
3. Sagsgangen: Der er flere, der har peget på, at sagsgangen ikke fungerer optimalt alle steder, da byggesager let "strander" et sted
4. Tekniske problemer: I opstartsfasen har der været en del tekniske problemer, fx den digitale indberetningsportal, BOM (vanskelig at forstå) og de digitale byggesagssystemer, fx KMD-Structura (kunne ikke i starten "kommunikere" med BBR 1.8 – gælder også andre digitale byggesagssystemer). De fleste problemer skulle nu være løst

Herefter vendte ENI tilbage til Danmarks Statistik og estimationsmodellen, som ikke fungerer tilfredsstillende, da der ikke har muligt at finde et mønster i forsinkelserne. Afventer en løsning fra "Metode og Analyse".

ENI fremhævede et yderligere problem ved estimationsmodellen: Hvis BBR 1.8 har resulteret i ændrede mønstre for forsinkelserne, er de endnu ikke registreret i modellen. En regel for opregning /estimation siger nemlig, at man ikke må anvende data for den periode (1½ år), der skal estimeres, dvs. estimationsmodellen baserer sig på de forsinkelsesmønstre, der var i version 1.7.

FIP spurgte, om man ikke kunne lave metodeændring, så de nyeste tal indgik i estimationen? ENI svarede, at det ikke var i overensstemmelse med teorien bag, men kunne overvejes.

SEJ spurgte SKAT, om registreringen over tid skulle ske i en proces. DOH svarede, at det ikke er tanken, men de øvrige digitale systemer til ansøgning om byggetilladelse er eller skal integreres.

FJE kunne orientere om, at der den efterfølgende onsdag skulle afholdes et møde om de fremadrettede muligheder for Byggevirksohmheden, hvor ét scenarie var en midlertidig suspension af statistikken.

FIP mente, at de seneste 1½ år i den offentliggjorte statistik var så usikre, at de ikke kunne bruges (måske skulle den fremhæves som ekstra usikker), så en midlertidig suspension virkede ikke afskrækkende på ham. Dette synspunkt blev støttet af DOG.

TSH foreslog, at det stadig skulle være muligt at se på påbegyndelserne for de store byer til brug for overvågning.

DOG omtalte problemet med, at når tallene først var der, så var de svære at bortforklare.

Der var ikke yderligere kommentarer.

3. Brugerne Interaktive kort

JCS fortalte om en nyskabelse i Statistikbanken, interaktive kort. Formålet er at gøre Statistikbanken mere brugervenlig.

JCS fremviste, hvorledes man skulle gøre:

1. Der udvælges de ønskede data som sædvanligt
2. Vælg "Vis data på landkort". De valgte data hentes over
3. Ved at klikke på kommunerne vises fx antal påbegyndte boliger i den pågældende kommune
4. Der vises automatisk et histogram, der viser en top15 (kan printes via pilen, der peger nedad)
5. Perioden kunne ændres via "tidsblokken" under *filtrer*
6. Under *indstillinger* kan der sættes data, kommunenavne, begge eller ingen på de enkelte kommuner
7. Under *menu* er der flere valgmuligheder, fx *analysér*. Her vises grafer for samtlige kommuner
8. mm.

JCS afsluttede med at understrege, at dette ikke var den endelige model, og at der til stadighed foregår et udviklingsarbejde.

DOG spurgte, om Bornholm kunne flyttes (på kortet har den sin naturlige placering). JCS vil gå videre med dette.

FIP efterlyste, om det var muligt at lave andre kombinationer af data. JCS understregede, at geografi var "grundstenen", men der arbejdes med muligheden.

MBI spurgte, om det var muligt at lave beregninger. JCS svarede, at det pt. ikke var muligt.

Energidata i Danmarks Statistik

MDH indledte med at understrege, at det alene var elforbruget, som hun ville tale om. Data (Smart meter) kom fra Energinet.dk.

Data kom fra "forbrugsmålere", ca. 3,4 mio. eller flere. En meget stor udfordring er de forskellige aflæsningsformer: periodevise aflæsninger (måned, kvartal, år eller andet, fx skæve tidspunkter i forbindelse med salg af ejendomme) og timeaflæsninger. Det gjorde det vanskeligt at lave fx tabeller over årsforbrug. MDH kunne konstatere, at der var en tendens til, at flere og flere anvender timeaflæsninger eller tilsvarende. Vedr. den enkelte måler er der en unik nøgle, nemlig målnummer, fra- og til-perioder.

Der er ca. 70 stamdata, fx kundedata, adresse- og abonnementsinformation. Adresseinformationen består af den fulde adresse – X,Y-koordinater kommer senere.

MDH pegede på, at i Danmarks Statistik kunne el-dataene især anvendes af Forbrugsundersøgelsen, Erhvervsstatistik, Nationalregnskab og Bolig- og byggestatistik. MDH sagde, at for Danmarks Statistik var målet et standarddatasæt med to variable:

1. Forbrugsdata: Målnummer og årsforbrug (pr. år)

2. Stamdata: Måler, enhedsadresse_id, adgangsadresse_id og kun én måler pr. periode

Herefter viste MDH forskellige mulige anvendelser og analyser.

DOH spurgte, om det kun var el-data, der var tale om? Dette bekræftede MDH. DOH oplyste, at der i BBR også var energidata, der bl.a. omfattede olie og fjernvarme. MDH kendte godt disse data, og der var et samarbejde med Lars Misser (SKAT) mhp. at udnytte disse. Forskellen på BBR's energidata og vores tal var, at BBR modtager et månedligt estimat fra distributørsiden, men vores tal kommer fra forbrugssiden.

DOG spurgte, om el-dataene kommer i Statistikbanken. MDH sagde, at der pt. kun var fuld adgang til dem via Forskningsservice, mens der på eksperimentalt niveau arbejdes på at få dele af disse data i Statistikbanken.

MRA oplyste, at han bruger meget BBR's energidata.

Kort status vedr. produktivitet

CGY redegjorde kort for status vedr. nationalregnskabets arbejde med indarbejdelse af nye kilder for bygge- og anlægsaktiviteten. I november 2017 blev der publiceret tal for 2015 og 2016 som delvist var baseret på nyt kildemateriale.

Til november 2018 vil tal for 2015 til 2017 forventeligt delvist være baseret på nyt kildemateriale. Som konsekvens heraf vil de afledede tal for produktivitetens udviklingen ligeledes indirekte være baseret på det nye kildemateriale.

4. Bygge- og boligstatistikker

Byggevirksohmheden

Se tidligere i referatet.

Produktionsindeks for bygge- og anlægssektoren

ENI kunne oplyse, at basisåret var ændret (fra 2010 til 2015).

Konjunkturbarometer for bygge- og anlægssektoren

ESL præsenterede forskellige sammenligninger mellem udviklingen i indikatoren for mangel på arbejdskraft og andre indikatorer fra Konjunkturbarometer for Bygge og anlæg (kan tilsendes ved henvendelse).

Sammenligningerne viste, at der opnås øget korrelation med indikatorerne for omsætning og beskæftigelse, hvis de fremskydes fire måneder, hvilket antyder, at disse er *leading* i forhold til arbejdskraftmangelindikatoren, altså "forudsiger" kommende udvikling i arbejdskraftmangel. Sammenlignet med andre indikatorer for produktionsbegrænsninger er der fin korrelation ift. mangel på efterspørgsel og Ingen begrænsninger, altså når mangel på arbejdskraft stiger, så falder disse to. Dette er med til at bekræfte, at der er konsistens i spørgeskemaundersøgelsens resultater. Ved sammenligning med indikatoren for ordrebeholdning er der et ligefremt forhold, hvor graden af tilstrækkelig ordrebeholdning stiger og falder i takt med manglen på arbejdskraft. Dette gælder også for Antal måneders arbejde sikret i ordreøgerne.

Endelig blev mangel-på-arbejdskraft-indikatoren sammenlignet med Ledige stillinger for en begrænset periode, nemlig seneste seks kvartaler. Her ses igen et ligefremt forhold. Ved opdeling på virksomheder med over og under 100 ansatte ses, at store virksomheder har relativt få ledige stillinger (omkring 1 pct.) ved høj arbejdskraftmangel, mens mindre virksomheder har relativt flere ledige stillinger (omkring 2,0-3,5 pct.). Dette kan give anledning til refleksion både i forhold til evt. usikkerhed i undersøgelsen og i forhold til, hvilket strukturmønster der gør sig gældende omkring arbejdskraftmanglen i bygge og anlæg.

FIP refererede fra en rapport fra Styrelsen for Arbejdsmarked, hvor de havde undersøgt, i hvilket omfang virksomheder anvendte alle kanaler for at rekruttere nye medarbejdere. Det viste sig, at kun 1,3 % havde det. FIP mente, at virksomhederne skulle til at lære at rekruttere igen – i perioden med lav beskæftigelse kom medarbejdere nærmest af sig selv.

ESL fortalte afslutningsvis, at DST Analyse havde fået adgang til hans mikrodata mhp. et igangværende projekt om at undersøge, hvad den reelle begrænsning af stor arbejdskraftmangel er, altså i hvilken grad produktionen begrænses. Dette er i tråd med FIP's kommentar ovenfor. Der foreligger endnu ikke et resultat.

Bestandsopgørelserne: Bygnings- og Boligopgørelserne

ENI startede med at understrege, at normalt er der her tale om selvstændige dagsordenspunkter, men at de i dag behandles samlet.

Årsagen er, fordi det centrale problem for begge statistikker er identisk, nemlig fortolkningen af Livscyklus-koderne (statuskoder). Problemstillinger var (og er!) kort sagt: Hvornår er en bygning ”færdig” og hvornår får borgerne bopæl i dem?

Baggrunden er, at efter offentliggørelsen af Bygningsopgørelsen i marts blev vi gjort opmærksom på, at der var problemer ved visse detaljerede udtræk fra Statistikbanken. Vi lavede en hurtig analyse, der viste, at der var visse bygninger, som vi ikke fik med.

Vi kom ikke videre her, fordi arbejdet med Boligopgørelsen allerede var startet. Boligopgørelsen skulle være udkommet i april, men var udskudt til starten af maj pga. de ”almindelige” udfordringer i den nye version af BBR. Pga. ovenstående blev den yderligere udskudt til den 25. maj.

Alle ressourcer blev sat ind på at få Boligopgørelsen klar, da denne statistik er central i forhold til den kommunale udlicensing.

Da Bygningsopgørelsen blev lavet, blev der i forbindelse med afgrænsningen af populationen taget udgangspunkt i den nye statuskode (Livscyklus) 6, *Opført*. Den tidligere omtalte hurtige analyse havde vist, at dette valg resulterede i, at vi mistede nogle bygninger og samtidig kom til at mangle nogle boligadresser at placere folk i.

Nærmere analyser, herunder samtaler med nogle kommuner, viste, at vi også skulle have statuskoder 12 (*Midlertidig afsluttet*) og 13 (*Delvis afsluttet*) med. Disse koder angiver, at bygningerne – helt eller delvist – er færdigbygget, og

folk er begyndt at flytte ind. Bygningerne mangler bare den endelige ibrugtagningstilladelse, inden de kan betragtes som *Opført*. Forklaringer for dette er forskellige, fx der mangler den endelige afstemning med planlovene.

I det videre arbejde med Boligopgørelsen stødte vi desuden på personer, der boede på adresser, hvor der ikke var nogen boliger og hvor der var en igangværende byggesag (statuskode 3, *Under opførelse*). Disse blev ikke medtaget i Boligopgørelsen, fordi der var tale et meget lille antal. Der kan være tale om folk, der bor i campingvogn eller lignende på den grund, hvor deres nye hus er ved at blive bygget.

Konsekvenserne for Boligopgørelsen:

- 5.000 flere personer, hvor der ikke kan findes en match til en bolig, dels pga. ovenstående og dels adresseproblemer (forskell ml. BBR/DAR og CPR)
- Macthprocent: Faldt fra 99,5 til 99,4 %

Konsekvenserne for Bygningsopgørelsen:

- Det overvejes, om der skal ske en omkørsel af den seneste offentliggjorte Bygningsopgørelse

DOH lovede at fremsende noget mere dokumentation om relationen mellem de gamle statuskoder og Livscykluskoderne.

Byggebeskæftigelsen

PAL sagde, at der intet var at berette.

5. <i>Udvikling</i>	Intet nyt.
6. <i>Eventuelt</i>	Ingen bemærkninger.
7. <i>Opsamling og næste møde</i>	Næste møde forventes afholdt november/december 2018. Danmarks Statistik finder frem til en dato.